

SLOVO ŠÉFREDAKTORA

Letos uplynulo právě padesát let od dostavby vodního díla Lipno. Odporně dlouhá doba! Vlastně jsem s Lipnem téměř stejně mladý. Ve srovnání s dvacetiletím od události roku 89 se však ono půlstoletí scvrkává na téměř polovinu, a to už zase taková hrůza není. Prostě to pěkně ulétlo!;

V Česku je v provozu celkem 46 vědeckotechnických parků, technologických inkubátorů a inovačních center, tvrdí a ve svém bulletinu dokládá Asociace inovativního podnikání ČR. Z tohoto počtu je 26 akreditovaných podle evropských standardů. V americkém Silicon Valley, v jejíž nejjižnější části sanfranciského pobřeží v Severní Kalifornii, sídlí inovační parky pouze devatenácti firem zabývajících se vývojem moderních technologií. Tak to tedy mají co dohánět, žabaři!;

Polostátní společnost ČEZ ukončila obchodní válku s firmou Czech Coal (Mostecká uhelná) dohodou o výměně své počeradské elektrárny za Důl Československé armády. Obchod je pro obě firmy výhodný - ČEZ získá přímé dodávky uhlí z vlastního dolu a Czech Coal vlastní elektrárnu pro odběr svého uhlí. ČEZ propaguje i do budoucna zvýšení těžby a prolamování limitů (uhlí i uranu), a to kvůli miliardě tun uhlí v mostecké a sokolovské pánvi. Jsme to přece my, kdo chce svítit, topit, odebírat ... ne? Navíc Česko se už nyní řadí k jednomu z největších vývozců elektrické energie v Evropě;

Prezident Klaus vetoval novelu ekologického zákona z obavy, že „občanské iniciativy by tak dostaly další nástroj k obstrukcím“. Česku proto hrozí, že bude platit vysoké pokuty EU, protože za absence novelizovaného zákona začala Evropská komise Česko u Evropského soudního dvora. Zda sněmovna za současného stavu prezidentovo veto přehlasuje, není jasné;

Automobilka Toyota prodala už přes milion svých hybridních elektromobilů Prius. Hybridní auta, tedy vozy vybavené současně elektrickým i spalovacím motorem, jsou velmi drahá a kupují si je pouze fajnšmekři. Toyota Prius už třetí generace a Honda Insight druhé generace zaujmou svižným a tichým „elektrickým“ rozjezdem, s postupným nabíháním chodu spalovacího motoru. A víte, že přesně tento princip již v roce 1936(!) aplikoval moravský vynálezce a průmyslník Josef Sousedík ve své legendární Slovenské střele?;

Evropský parlament se (již v dubnu 2009) usnesl, že po žárovkách rozšíří směrnici o energetické účinnosti na veškeré(!) výrobky se spotřebou energie. Po postupném zákazu žárovek tedy mohou následovat třeba ...sprchové hlavice nebo kuchyňské sporáky. Mímo chodem, víte, jak vypadá v praxi vietnamský smysl pro humor? To když se v tržnicích prodávají již zakázané klasické stowattové žárovky s nápisem: 80 W + 20 % zdarma;

Výkon české ekonomiky se ve třetím čtvrtletí zvýšil o 0,8%. Například ČD Cargo se vrátilo do zisku a analytici dospěli k závěru, že v současné krizi má již Česká republika to nejhorší za sebou. Ovšem třeba ČEZ, ten ze zisku nikdy nevypadl;

Podle známého fyzika a popularizátora vědy, Jiřího Grygara, je vládní Rada pro výzkum, vývoj a inovace nekompetentní a především její zásluhou směřuje česká věda do propasti. Odmítl proto od této instituce převzít cenu za vědeckou práci, a spolu s ní i půlmilionovou finanční částku;

Experti z ČVUT již vyloučili možnost, že záhadné destruktivní jevy v domě u Mračkových ve Strašicích by mohl způsobovat člověk. Mají (téměř) jistotu, že příčinou jevy je vysokofrekvenční vlnění a prověřují možnost, zda nějaké běžné elektromagnetické pole nemohou znásobovat motory vodárenských čerpadel nebo vodovodní potrubí mezi blízkou vodárnou a domem.

Redakce Elektro přeje svým čtenářům spokojený závěr roku 2009 a šťastné a veselé Vánoce!

jiri.kohnika@elektro.cz

Elektrotechnik v roce 2010

Slovenský časopis pro elektrotechniku, energetiku a automatizační techniku, který naše vydavatelství začalo jako samostatný titul vydávat přesně před rokem pro slovenskou čtenářskou obec a slovenské elektrotechnické prostředí, bude od příštího roku vtělen zpět pod titul Elektro.

V Elektro se proto budeme opět setkávat se slovenskými autory, pro něž časopis Elektrotechnik měl vytvořit samostatnou odbornou platformu.

K tomuto opatření přistupuje vydavatelství FCC Public ve světle ekonomických výsledků titulu Elektrotechnik, které byly ovlivněny zejména ekonomickou krizí.

Věříme, že účast slovenských autorů na stránkách Elektro přispěje ke vzájemné výměně zkušeností a názorů na elektrotechnickou problematiku.

redakce Elektro

V příštím čísle uvedeme ...

50 let vodního díla Lipno

Vodní dílo Lipno bylo postaveno v letech 1951 až 1959 a je tvořeno dvěma vodními nádržemi s elektrárnami Lipno I a Lipno II. Obě stavby probíhaly současně a **právě před padesáti lety – v červenci roku 1959** – bylo do zkušebního provozu uvedeno první turbínové soustrojí TG 2 s výkonem 60 MW elektrárny Lipno I. Druhé soustrojí TG 1 o téměř výkonu bylo spuštěno **počátkem prosince 1959**. Do plného provozu byly elektrárny Lipno I a II uvedeny rok po dostavbě.

Hráz Lipno I je dlouhá 296 m, její výška je 26 m

Hlavním cílem stavby vodního díla Lipno bylo energetické využití spádu 160 m toku Vltavy v této oblasti k výrobě špičkové elektrické energie, zajištění minimálního průtoku 6 m³·s⁻¹ korytem Vltavy a tím ochrana před do té doby pravidelnými povodněmi.

Originální technické řešení vodního díla Lipno s elektrárnou instalovanou v podzemní kaverně v hloubce 160 m (!) pod povrchem přinášelo v průběhu stavby celou řadu nezvyklých problémů. Nedoostatek odborných profesí, různorodá směsice lidí a personálu v poválečných letech, vysilující práce v kesonech, nebezpečné výlomy kaverny v žulovém masivu, výlom 220 m dlouhého tunelu pod úhlem 45° a odpadního tunelu do Vyššího Brodu, dlouhého 3,6 km – to všechno a mnoho dalších problémů se řešilo během stavby.

Článek o vodním díle Lipno bude uveden v Elektro č. 1/2010.